

EGRI POSTA.

HETILAP.

EGYSZERSMIND A HEVESMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnapon.
Előfizetési díj: egészévre . . . 4 frt o. é.
" " félévre . . . 2 " " "
" " negyedévre . . . 1 " " "
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetéseket elfogad
EGERBEN a kiadó (halpiaz 239. sz.), vagy a szerkesztő a lyceumi nyomdában
GYÖNGYÖSÖN Fehér Zsigmond gazd. egy. titoknok ur, vagy Poplan E.
könyvkereskedése; MISKOLCZON Fraenkli B. könyvkereskedése — és minden
cs. k. postahivatal.

Hirdetésekről
fizetetik minden háromszor hasábjzott sorhely
után 6, másodsorzi közzétételknél 5, harmad-
sorinál 4 kr; azonfelül bélyegadó fejében
minden hirdetéstől 30 kr o. é.

I. évi folyam.

13. szám.

Martius 30-án 1862.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy előfizetéseket elfogadunk lapunk ápril—júniusi folyamára 1 frittal, ápril—decemberi folyamára 3 forinttal. Midőn lapunk pártolását a t. közönség eddig tapasztalt nemeslelkűségébe ajánljuk, az előfizetéseket lapunk homlokán kijelölt helyekre utasítani kérjük.

KÖZÜGYEK.

Az egriekhez!

Tiszteletre méltó, s egy szebb jövőnek néz elé a nép, mely nagy férfainak érdemeit elismeré, méltánylá, s azok iránt mindenkor hálásnak mutatta magát. Nemzetünk — hála a magyarok istenének — nagy férfiak s nagy tettekben gazdag. Hazai történelmünk minden lapja egy-egy magasztos emléke dicsőítné. S hogy a magyar méltó volt jeles férfaira: fényesen megmutatta az utókor.

Most, midőn a szellem, széttörve sulyos bilincseit, óriás-léptekkel halad a felvilágosultság, a műveltség biztos alapu ösvényein: a szellem hű kísérelője, a nemes szív nem feledkezik meg azokról, kik egész életükön át szüggedetlen kitarással fáradoztak abban, hogy a késő unokáknak ez utakat egyengessék — s örömmel siet a hála s tisztelet áldozatát irántok a haza oltárán bemutatni. Nemzeti életünk közelebb lefolyt eseményeiből tapasztalni fogják, s megtanulhatják unokáink, hogy mi nagy embereink iránt hálásak voltunk! . . . De azért eddig korán sem róttunk le mindent; még számos jelesünk emlékét fenyegeti örök enyészet, ha mi azt a feledtség sírjából ki nem emeljük.

Egernek is vannak — a jelenben úgy, mint a múltban — jeles férfai, kik iránt városunk kegyetes hálával tartozik. Ezek egyik legjelesebbje Galanthai gróf Eszterházy Károly, egri püspök, ki az 1762-ik év június 29-ik napján foglalta el püspöki székét, és e méltóságot mint kegyes atya, s főpásztor, népének boldogítására, mint dicső emlékü hazafi, honának, püspöki megyéjének, de főként városunknak fölszámíthatlan javára viselte! . . . De nem akarok életrajzot írni. E jeles egyházi férfunk nagy tettekben dús életének megírása avatottabb tollakra vár. Gyöngye vagyok én azon magasztos érdemek méltó esetelésére, miket az egri **nagyszerű lyceum**, melynek párját még hazánkon kívül is messze földön kell keresni, és ezen érsekmegyében **harmincz-három templom**, s még számtalan más jótékony intézet oly fényesen hirdet!

E folyó évi június 28-án — tehát csak néhány hó múlva — épen száz éve lesz, hogy a jótékonyság e dicsőült atyját a gondviselés városunknak ajándékozta! Itt az alkalom, hogy Eger és az egri egyházmegye egykor legnagyobb jótévőjének emlékét fényesen megünnepelehesse, örökbecsü érdemei iránt hálás kegyeletét az egész nemzet előtt bebizonyíthassa; s e hálát egy, az ünneplendő férfiu nagy nevéhez, meggyénk s városunk díszes állásához méltó jótéttel megörökítse!

Ez ünnepélyes megemlékezés hazánk dicsőült főpapja iránt nemzeti s erkölcsi kötelességünk. De hogy ez ünnepély a főpásztor nagy emlékéhez, s a hálás nemzedékhez méltó legyen: kell, hogy meggyénk egyházi s világi méltóságai a szent ügy élére állva, annak minél fényesebbé tételére egy szívvvel s lélekkel összeműködjenek.

Szabó Ignác,
gymn. tanár.

Eger, martius 23-án 1862.

A közjó egyes eszközeinek alkalmazása is elismerést érdemlő tény minden értelmes, a közjót felfogni s arra közreműködni képes ember előtt; mennyivel inkább a közjó alapjának megszilárdítására célzó törekvés. — A helybeli kath. legényegylet bármi fel nem fogott, vagy rosszul felfogott, vagy figyelemre sem méltatott eszmének láttassék is sokak által, a polgárosztály fölemelkedésének s megérdemelt méltányoltatásának nem csekély rugója leend, ha most vetegetett magvait a pártfogás melege virágra engedni juthatni, ha messzeható ezéjja a későbbi időben érlelődésre jutand. Ez egy-let felvirágzása valódi érdekében áll az egész városnak, vallás és polgári kiképzés tekintetében az életre helyes irányt adó intézetnek kellvén tekinteni azt. — Létesítése alkalmával kiadott programja sok szépet ígért, ma már az ígért fényes teljesültét, az ifjuságnak ezéjba vett kiképzését szépen fogantatva vétele látjuk. A társulat ma mart. 23-án sz. József védszentjének a körülményekhez képest mára áttett ünnepét ille. Katholikus elve s jellegével egyezőleg védszentök ünnepét a szentségekbeni részesülés által ünnepezték meg a tagok, testületileg jelenvén meg a szent. misére, mely alatt áldoztak, s a jelenlevők építésére karban zengedezvén az alkalmi szent énekeket. — Délután 5 órakor saját helyiségében polgári ünnepet ille, melyre a város nagyszámu polgárai jelentek meg. Az alelnök közörműre eszterelte itt szép rajzában az egylet állását, tevékenységét s a tagoknak a hitéletre nem csekély fokban befolyó buzgalmat az isteni tisztelet s vallási ünnepélyeknél. A tagok közül többen hit s honszerelmet lehelő válogatott versek szavaltatva szépen betanult karéneklésökkel gyönyörködtették a megelégedésüket nyílt jelekben nyilvánító nagyszámu hallgatóságot. — Tehát a polgárosztály is tud szellemileg mulatni jó irány mellett, sőt másoknak is nyújtani életet. A szép számu megjelenésből szabad legyen a rokonszenvet következtetni; e rokonszenvet nagy mértékben megérdemli az egylet, miután az a műveltség s közjó életet csirait rejti magában. Nagy kár, hogy felkaroltatása mindeddig nem általános. A nagylelkűséget áldozattal gyakorló pártfogók buzgalma folytán az egylet szervezete a lehető tökéletes. Oktatást nyerhet minden tag a hit- és erköstanban, a magyarnyelv és helyesírásban, honi történelemben, rajzban és könyvvezetésben, melyek mindegyike a legszükségesebb egy derék iparosra nézve most, midőn a német czimereken kívül annyi hibás czimfeliratok, sirversek s árjegyzékek készítenek nem nagy dicsőségére az iparos osztálynak; ártatlan vidító mulattatásáról az ifjuságnak szintén gondoskodva van — szép dalaink betanulása, erkölcsös lapok olvasása, s a már eddig is meglehető számu könyvekkeli barátkozás a czél elérését biztosítja. A kiskorúság nyílt jele lenne mind a mesterek, mind az iparos-segedek részéről a hidegség egy ily egylet iránt; ez áldásforrás közelében szüggennyfolt a segédeken, ha hátramaradnak, s a közjó elleni bűn a mesterek részéről, ha elő nem segítik az ifju nemzedékét. Rég meg van már átkozva a balgák jelszava: A p a m sem tanult még is megélt; ki ma elmarad keservesen bánja meg. — Haladjunk! dicső hont derék polgárok testülete képez.

A mesterek saját, illető segédeik, s a hon érdekében igyekezzenek hatni a közműveltség s kiképzés e még most a balitéletek miatt csak kis számuak művelésére szorított egylet általános felvirágoztatására.

Isten áldja a tisztes ipart!

S.

Eger, mart. 23. 1862.

Az „Egri Posta“ 12-ik számában Szederkényi által közölt, az Egerre nézve oly igen szükséges reáltanoda föllállítására vonatkozó cikket olvasva, lehetetlen hogy tollhoz ne nyuljak.

Hat éve mult, midőn én Lipeze mellett a litzschenai gazdaképző-intézetben mint tanulóifju e pályára való képeztetést végett időztem; látva és tapasztalva, miként az ipar, kereskedés, nem különben a földművelés itt fölkarolva gyönyörű virágzásnak örvend, nehezen sőt fájón esett visszaemlékezve hazámra, de leginkább szülő városomra, hol épen ezek álltak a leggyengébb lábón. Belátva egy reáltanoda majd nem elkerülhetetlen szükségét, mely az ipart és kereskedést hullámzásba hozó emel-

tyűnek tekinthető, s melynek nélkülözése a közép-osztályra nézve az élet utainak megtörésénél és előhaladásnál roppant akadályul tekinthető, föltettem magamban, tenni annyit, mi csekélységemtől kitelhetik.

Irtam az akkori „Magyar Sajtó“-ban egy cikket; mely azonban pártolás helyett ellenzésre adott okot. Ezen idő óta B. J. polgártáron kívül nem volt, ki ez eszmét megpendítette volna; *) ő is belátván a hidegséget, melylyel sajnos hogy fogadtatott, ez ügy tervének kivételére serkentő cikkeivel fölhangyott. Most Szederkényi ur a harmadik, ki ismét sikra szállva ez ügy mellett szólalt föl igen helyesen.

Szederkényi ur cikke, költői virágokkal himezve festi Mátra vidékének szépségét, gazdagságát. — Igaz is, hogy azért szegény e nép, mert nem tudja, hogy milyen gazdag. Mindene van e vidéknek, csak pénze, mozgása nincs; nincs kereskedése, s így nem virágozhatik az ipar. Épen úgy vagyunk terményeinkkel, mint Robinson a talált arany-nyal magányos szigetén. Nincs kivétel, s így önnön magunk zsírjában fülünk meg.

A haza leggazdagabb vidékévé várársolná át Eger tájékát a kereskedés, a forgalom; s hogy ez legyen, ahoz értő egyéneket kell nevelnünk, kik majdan kinyitják előttünk a szabad tere vezetők vaskaput.

Reáltanodánál szükségesebb intézetet Egerben föllállítani nem is lehetne; mert mint Szederkényi ur is megjegyzi, a gymnasium és jog urnak, papnak, ügyvédnek való; gazdának, kereskedőnek, iparosnak csak reáltanoda nyújthat kiképeztetést az élet küzdelménél előforduló gátok áttörésére.

Az atyák tehát, kiknek e tanoda föllállítása leginkább érdekükben áll, nemkülönben az összes lakosság is — fontolóra vehetné e tárgyat, s közöserővel mozdíthatná elő ez igen szükséges intézet létrehozását.

Tövölgyi.

LEVELEZÉSEK.

Pest.

Mint tudva van e lap t. olvasói előtt, 1858-ban keletkezett az „Első magyar általános biztosító társaság“, mely egyelőre a tűz, s jég által okozott s a szárazon s vízen szállítmányokban történhető károk biztosítására, később pedig az életbiztosítási ügyágra is kiterjesztette működési körét. Mivel ezen minden nyegleségtől ment hazai intézet teljesen megfelelt a bizalomnak, melylyel keletkezősekor országszerte üdvözeltetett, azaz a biztosítottak kárait méltányosan és gyorsan kárpótolta, fizlete annyira terjedt, hogy nemcsak hazánk határain belül, de a külföldön is, nevezetesen Olaszországban oly keresetté lett, hogy részvényesei a befizetett 200 frt után 1861-re 47 frt osztalékot kaptak.

Mivel szokás a biztosítási intézeteknél, hogy a nagyobb összegeket tevő biztosítások egyrészt, az ugynevezett viszbiztosító intézeteknél biztosítják, (melyek aztán kár esetében a kárpótlás aránylagos részét fizetik) ez által tetemes összeget kellett a hazai intézetnek a külföldre kiküldeni. Hogy ez ne történjék, sőt hogy inkább a külföldi társaságok viszbiztosításai által pénz szivárgozon be országunkba, az első magyar általános biztosító társaság igazgatóságának tevékeny buzgósa következtében tavál Pannonia czim alatt magyar viszbiztosító intézet keletkezett; s arra nézve, hogy a magyar általános biztosító társaság mily nagy hitellel bír a külföldön s ideben, a legnagyobb bizonyítékul szolgál az, hogy a vezetői által életbeléptetett Pannonia részvényei már most oly keresettek, hogy 47 frt nyeresémmel adhatók el; mit az eredményezett, mert köztudomásúvá lett, hogy a külföldi biztosító társulatok vetélkedve eszközlenek viszbiztosításokat a Pannoniánál.

S minthogy a gazdákra nézve föltötte káros, sőt gyakran vagyonságukat egészen megrendítő az, ha marháik eldöglenek, gr. Károlyi György őnmga, Kori z m i e s László ur s mások tavál felsőbb helyen lépéseket tettek egy állatbiztosító intézet létrehozhatására nézve; s mivel az e tekintetbeni engedmény megérkezett, f. hó 14. a köztelken, gr. Károlyi György elnöktele alatt, több előkelő

*) Targyalva volt az e lapok hasábjain is, hosszabb cikksorozatban. Szerk.

volt pedig a buza 8 frt
20 kr, rozs 6 fr — 6 fr
3 fr tengeri 4 frt 80 —
blös zsákkal 3 fr; szin-
liszt 6 kr, borsó 10 kr
lara 14, árpakása 24 kr
na fuvarral együtt 1 fr,
s 22, sertésus 24, sza-
marhazsír (vaj) 70 kr

isztabuza 8 frt, kétsze-
4 frt, zab 2 frt 40 kr
bab 8 frt — köblönkint.

enet.

Kijelentésünkhöz hívek
a kis intés ott nekünk
belőle, hogy a szerkesztő
valamely konkolyhintő el-
eg azon tudata „hogy önt
likus“ soha utólrni nem
ker. katolikusk embernek
nyit is — a szeretet szem-
zívódással!

Eladás.

tem vásárlottak ves
tehetnek — a siker
öl. Most ismét jólélek-
ég figyelmébe a most
és francia luczerna,
különféle bükköny a
vakat.

Herman

se, a Sebestyénféle házban.

gyak.

le házban 680-ik szám
veset használt, selyem-
4 éves anya fajsertés,
gorló, 2 darab 12—15
posó, és egyéb konyha
den perczen szabad
2. évi mart. 17-én.

mény.

s mellett Vay Gyula
etésre alkalmas sima
melléki bakator
kaphatók.

eladás.

utczán az óhitó
t 87 számú

éségű ház

erttel, s több pinczék-
világosítást ad a tu-
os

Sir József,

ljai utca, saját házban.

földbirtokosok, s gazdaságok értekezletet tartván, a szükséges teendők elintézésére, s az alapszabályok végleges s szabatos kidolgozására választmányt neveztek ki, s pedig Lónyay Gábor elnöke alatt Csery Lajos, Galgóczy Károly, Erkövy Adolf, Léva Henrik, gr. Szapáry Gyula, dr. Szabó Alajos, Zlamál Vilmos urakat, kik már erélyesen hozzá láttak az előmunkálatokhoz.

Ezen a hazai gazdáknak nézve oly nagy eredményt s hasznos szülendőt társulat, igaz egyelőre csak a szarvas marhák biztosítására terjesztendő ki működését, s ezekre nézve is a keleti rész s herelés általi elhulás kizárásával, de mégis olyképp, hogy e tekintetben külön biztosítást lehet eszközölni. 2000 részvény fog kibocsátani 500 frttal, de hogy a kevésbé vagyonosak is vehessenek részvényeket, egy részvény 1/3-re osztható lesz. Bizton lehet hinni, hogy azon hasznosságra, mind az egyes társulat, mint a közvagyonosságra, mind az egyes gazdáknak nézve nyújtandó, részvényei, ha majd az aláírások megkezdődnek, csak oly kapások lesznek, mint voltak a Pannóniánál, melynél több ezer részvényohajtót kellett már harmadnap visszautasítani.

Szóba hoztam már feljebb az életbiztosítást, mely fontos tárgyról később tüzetesen fogok írni, s

TÁVIRÁS.

A távirás történetének rövid vázlatja *)

Az újabbkor bámulatos találmányainak egyik a távirás (telegraphia).

Ezen szó távirás (telegraph) oly jelentéssel bír, melynél fogva ez egy készüléket jelent, mely meghatározott jelek által a messze távolba küld, vagy onnét kap a legnagyobb gyorsasággal tudósítást. A találmány alapja a szembeszökő szükség volt. Az óshajdan ismerte a távirás bizonyos nemét; de a kívánt ezélnak kevésse felelt meg, míg az újabbkor több átalakítás után azt magasabb tökélyre nem emelte. Lássuk a dolgot vázlatban.

Az első távirási eszmét Aeschylus „Agamemnon” című szomorujátékában találjuk, hol említetik, hogy Klytämnestra királynő Troja bukását, férje és a szövetségesek által, azon éjjel meghalotta; és a két hely távolsága 60 mf. (egyenes vonalban); sőt még az aegumi és myrtoi tenger volt között. — Darius Histaspisról regélik, hogy annak kiáltozói voltak felállítva, és „király fiúleinek” hívták; sőt tudjuk, hogy hajdan, ha a környék távolabb helységei fegyverre valának szólítandók, vagy valamely bekövetkezett eseményről valának tudósítandók, a hegytetőkön vagy magasabb dombokon szoktak jelző tüzet gyújtani. A látható jelek általi közlés ezen egyszerű módjából fejlődött ki a régi görögök faklyatávírata. Minden állomáson készen tartatott t. i. bizonyos számú égő fáklya, melyek a távirás kezdetéig hat láb magas fal által valának a figyelmező szem elől eltakarva. Egymás után távirattak az egyes betűk, melyekből a közlendő szó állott, mi végre a betűk három csoportra valának osztva, melyek közül az első a nyolcz első, a második a következő nyolcz, s a harmadik a nyolcz utolsó betűt foglalá magában. Ha már valamely betű a második csoportból vala jelelendő, akkor előbb két égő fáklya emeltetett a fal fölé, s ha ezen csoport ötödik betűje vala távirandó, másodikban öt fáklya emeltetett fel. A fölemelt fáklyák előbbi száma a betűcsoportot, az utóbbi pedig azt jelölte: hányadik betűt vendő ugyanazon csoportból. Csak a távcső alkalmazása után tökélyesbülhetett a láttani távirás.

Chappe Claude francia mérnök, midőn még az angers-i növeldeben vala, hogy két testvérrel, kik egy félórányi távolban fekvő intézetben tartózkodának, szót válthasson, találta fel a következő készüléket: Egy forgatható vonalzó végén két más kisebb vonalzózt alkalmazott, melyek tetszés szerint mozgathatók valának. A három vonalzó helyzetéből, melyek vizirányosak, függélyesek, jobbra vagy balra hajlók lehetnek, 196 jelvényt képezett, melyeknek jelentése fölött testvéreivel megegyezett. A találmány 1792-ben a nemzeti gyűlés elé terjesztetvén, helyesnek találtatott s azonnal a legelső nagyobb táviradonalon, Páristól Lille-ig alkalmazásba vétetett. Az első üzenet, mely általa közöltetett ez vala: „Condé vissza foglaltá;” mire a nemzeti gyűlés ugyanazon uton válaszóla: „Az éjszaki hadsereg igen érdemessé tette magát a hazáért.” Ezen francia minta után készültek más országok láttani távirásai; de ködös, esős, havas, általán homályos időben nem valának használhatók; azért nem csoda, hogy a villanydelej-távírdák által később mindenütt kiszorítottak.

A villanydelej-távírt azon tökélyre, melyen ma áll, csak lassan, több jeles természetbúvár fáradságtalan kísérletei által emelkedett. A legrégebb okmány, mely már egy villanytávírda elég világos és szabatos tervezetét foglalja magában, egy skót tudós levele, mely a „Scots Magazine” című folyóirat XV-ik kötetében 1753, februar 1-ső kelt-tel van kinyomva. A levél kezdete így szól: „Mindazok előtt, kik a villanyossággal foglalkoznak, tudva van, hogy a villanyerő egy vékony sodrony hosszá-

most csak arra akarom figyelmeztetni a közönséget, hogy már bekövetkezvén a jégkár elleni biztosítás idősaka, ne felejtsek el a gazdák, hogy 1861. s 1860. 1859. mily borzasztó károkat tett országszerte a jég, mely különösen szokta pusztítani Heves megye felső s alsó részét is, hol keletkezése óta igen sok kárpótlást fizetett már a hazai biztosító intézet. S nemde uraim! kik nála voltak biztosítva, s károsultak, bizonyoságot tehetnek arra nézve, hogy teljesen megfelelt a bizalomnak, melyet a biztosítás eszközlésekor benne helyeztek. Remellay Gusztáv.

VEGYES HIREK.

— Egész örömmel jelentjük: hogy városunkban már a jövő hó elején jól szervezett „tudakozó intézet” nyitattik meg. Ily intézet szükségét naponta jobban érezzük s mi csak örülünk, hogy e hiánynon a városiak kényelmére és az adásvevés tetemes gyorsítására segítve van. Ajánljuk azt a nemes város pártfogása- s bizodalmaiba.

— A Foglár-szöllőben kár tétetvén, az egri m. rend. kapitány 1862. mare. 20-án kelt rendelete a nevelőintézet által 8 oszt. forintot fölölegesen fizettetett ki a becslők részére. Igen érdekes lenne tudni: hány becslő, s miféle szabály szerint díjaz-

ban egy helyről más távolabb helyre terjed, a nélkül, hogy utjának hosszúsága által észrevehetőleg gyengülne. Tegyük már, hogy ugyanannyi sodronyszál, mennyi betűt vagy egymással párhuzamosan, egymástól egy hüvely távolságban legyen kifeszítve, két hely között. A mint ezen kezdet, oly világossággal és biztossággal van írva az egész levél. Szóba hozza még azt is, hogy a sodronyszálak husz-husz ölnyi távolságban valamely erős támaszszál íveg vagy más elszigetelő ragasz által hozassanak összekötöttesbe, hogy föntartassanak a nélkül, hogy vezető érintésbe jöjjenek. A végből pedig, hogy a sodronyszálak villanyosakká tétessenek, s így a betűknek elefántcsontgolyók általi vonzása, vagy különböző nagyságu hatangoskák hangja által a gondolatok a második állomáson közöltessenek, az első állomáson egy Leidner-féle palackot kíván alkalmaztatni. A levél hangjából, s nevezetesen annak végéből kivethető szerzőnek terve helyességéről s fontosságáról meggyőződés. A levél C. M. aláírással van kinyomva, s így még csak nevét sem tudjuk ezen villanytávírda-készület első feltalálójának.

1774-ben Le Sage francia tudós ugyanazon gondolatra jött, sőt Gentben létesítette is azt; de a dolog figyelembe nem vétetett.

Egy utleírásban, melyet Young Arthur Frankonban tett, említetik, miként Lomonon, néjével, ki egy távol szobában lakott, egy kised vilanymérő golyó (Electrometerkugel) mozgását által közlekedett, minek a nevezett utazó tanja volt. Megemlíttetik egyszerűen ezen eljárás nagyobb távolságra alkalmazhatása. A sodronyok sokasága már itt mellőztetik.

1794-ben Reiser egy vélekedett, hogy vilanyszikrák által távirni lehetséges volna, a mennyiben az ABC különböző betűi láthatókká tétetnének.

1795-ben Cavallo villanyosság által a távolban eszközözendő jeleket, és vilanyszikrák általi tulajdonképeni távirát tervezett.

Spanyolhonban Salva, majd Don Antonio Infant, végre Betancourt 1796—1798. Leidner-palackok által tőnek távirati kísérleteket, az utóbbi Aranuez és Madrid között.

Ronalds még 1823-ban egy dörzsvillanyosságon alapult távirai készüléket indítványozott. De a dörzsvillanyosság képződése nem volt eléggé szabályos, hogy a találmány nagyban könnyen alkalmazásba vétessék.

A Voltaféle villanyosság felfedezésekor csakhamar elismertetett, hogy ez nem különben mint a dörzsvillanyosság távolba vezethető. Ezen ténnyel felhasználván Soemmering Münchenben 1809-ben egy villany-vegytani távirót talált fel, s ki is vitte azt. A viznek voltai villanyfolyam általi szétbontását t. i. távirárra alkalmazá. — Cox amerikai tanár 1810-ben hasonló értelemben adott tervet. Később Schweiger azt indítványozá, hogy gyengébb és erősebb folyam által, melyeknek kombinációja által a jelek eszközöltetnének, mellőztesék a sodronyok sokasága Soemmering távirai készülétein.

Mint tudva van, 1819-ben fedeztetett fel Oerstedt által a delejtűnek villanyfolyam általi elhajlása. Ampère, ki Oerstedt észleletét tudományosan kifejté, már 1820-ban indítványozá ezen elhajlásnak a távirárra használatát; s a tudományok párisi akademiájában tartott előadásában szilárd meggyőződését fejezte ki annak gyakorlati lehetőségeről.

Az akkoron ismert oszlopok által előidézett folyamatok nagy változékonysága szolgált egyedül némi alapul a nagyban sikeres kivitel iránti kételkedésre. Danieli állandó oszlopa elhárítá ezen utolsó körülményt is, mely a villanytávírást nehezíteni látszik. Gauss és Weber villany-delej távirádjára Göttingában a csillagda és természettani műhely között már 1834-ben működött. 1837-ben Steinheil, Wheatstone és Morse, mind-egyik más elveken, de mindhármán a villany-delejesség használatával szerkesztettek gyakorlati távirákat, melyek is nagyban alkalmazásba jöttek.

tatik? Egy félórán nézésért a város szélén mégis rettentetes ár 8 frt!

— Posonyi-Horváth színészársasága a múlt hét folytán szép sikerrel folytatta előadásait; Molnár-Hetényi Laura kellemes játéka s még kellemesebb éneke mindannyiszor nagy vonzó erővel bírt a közönségre, mely hogy nem tölté meg egészen a színházat, okán méltán a pénzüszükséget hozhatjuk föl. — A kereskedés pang, műhelyeink nagyobb-részt ünnepelnek, boraink a pincékben várnak vendékre — e mellett a drágaság napról-napra nagyobb: oly körülmények, melyek mindenkit csak a legszükségesebbek élvezésére szorítanak. — A jövő hét folytán Molnár assz. még háromszor lép föl, egyszer — szombaton — az „Szred leányá”-ban, a budai népszínház javára; s jövő vasárnap a „Szép Juhász”-ban vesz tőlünk búcsút. Ohajtjuk, hogy e néhány előadás alatt az egri lelkes közönség mutassa meg, miszerint a jeles vendég művészi játékát méltányolni tudja!

— A m. kir. helytartó-tanács közhírré teszi: hogy az 1861/2-re szükséges országos költségek fedezésére frtként 4 1/2 krajczár százalék határozott, mely az országfejedelmi adóval fog beszedetni.

— A hivatalos lapban a következő hirdetményt olvassuk: „Vonatközve az 1861. október 12-ki hir-

Dacára a villanydelej-távírda ezen sikerének Vorseillmann de Heer 1839. jan. 31-én a deventesi természettani társaságban egy villanyéletmüleges készüléket hozott működésbe, melyről ő gazdasági előnyöket ígért magának. Egy táviró két kezének 2 ujjában rángások kombinációja egész betűrendet lehetségesített. A vezetés eszközlésére 10 sodrony szükségeseltetett.

Ambár pedig ez utóbbi távirás a villanydelejes mellett még nem állhatott, sikerült az a villany-vegytani távirádnak. Ezek Soemmering eszméjén a villanyfolyam általi szétbontás használatán alapszanak.

Ba in vegytani távirádjánál a telep (batterie) nyílása és zárása által az első állomáson homályos pontok és vonások eszközöltetnek, a második állomáson e cizla vegytanilag készített papirszalagon. A betűk tehát hasonlókk, mint a nálunk behozott Morseféle távirádnál. Ba in távirádját Amerikában igen elterjedt volna, de Morse szabadalmának szoros értelmezése által Boston és Montreal között 800 angol mérföldre korlátoztott. Ez jogi nem természettani versenyvesztés vala. Dr. Gintl osztrák távirdaigazgatónak sikerült a vegytani távirákat annyira javítani, hogy ezek 1853-ban a Berlin és Amsterdam közt tett kísérleteknél Morse készülétein túltek.

A vill anyosság sebességéről a távirásnál végre megjegyzem:

Habár Veastone a dörzsvillanyosság sebességét tükrök segítségével 228000 angol mfdre határozta (62000 osztrák mfd), a távirásnál Amerikában 1850. febr. 4. Vashington és St. Louis között tett pontos kísérletekből Va l k e r által kintt, hogy a távirás közép sebessége egy másodperc alatt 15890 angol mfd (körül-belül 4000 osztrák mfd); habár Amerikában a vezető test vas volt, melynek ellenállása hatszor nagyobb, de vastagsága háromszor nagyobb volt, mint az említett angol tudósé. Nem lehet mást mondani ezen nagy különbségre, hogy egyszer a kísérlet dörzsvillanyosságal történt, másszor galván folyammal; s egyiknek úgy mint a másiknak vezető sebessége különböző.

A távirás történetének ezen rövid vázlatából látható: miként kezdődött, fejlődött, s a tőkely mai fokára mi által emelkedett ama bámulatos találmány, melyen napjainkban az eszmék, gondolatok s ezeknek tolmácsai a szavak a világ egyrészéből a másikba villanyossággal repdesnek. De látható az is, hogy korunk ezen nagyszerű találmánya létrehozásának dicsőségében részök vagyon nemcsak azoknak, kiknek fényes nevei e rövid vázlatban megemlíttettek, hanem sok másoknak is, kik a természettudomány előhaladását valaha lankadatlan buvárlattal eszközölték.

A távirás gyakorlati kezelése idomok nélkül alig magyarázható és ez okból az értekezést nem is folytathatom.

Ezen vázlatból kitünik továbbá, hogy Német- és Angolország, nem különben Amerika több természet búvár névöket halhatatlaníták. — Nem találok szükségesnek ezen nevezetes találmány hasznát részletesen tárgyalni; hisz ismeretes dolog: mily nagy előnyt ad a nagy közönségnek gondolatunk s akaratunk sebes közlése? Mennyire emeli ez az ipart és kereskedelmet; hányszor hártanak el veszélyt a vasutak hálózatain! De a távirás még a tűzveszélyek károságát is mérsékli. Legyen erre elég Berlinből egy példa, hol veszély esetén a 40 városnegyed tűzoltó minden bizottmánya rögtön értesítve van a távirás által, vajjon melyik részén ütött ki. Végre több órát lehet a távirával összekötni, és az, például egy nagy intézetben, az órák egyenletes járását eszközöli; bizonyíték erre a bécsi műegyetemben talátható.

A távirás történeti vázlatában legérdekesebb helyet foglal a tenger alatti távirás. Leinom itt röviden a Francia és Angolországok összekapcsolását a Dover és Calais között, mely 1850-ki aug. 28-án történt. — Ezen nevezetes munkát a vezető sodronyok tenger alatti elhelyezésével kezdék; az

detményre, me kiállításai bizo thony es. k. fö ré, ezennel kö many Londoni alatt nyitá m főnök dr. Se következő ura Dr. Arenst lovag es. k. börze-tanácos iparkamara ta k. főconsulatu Ódön jóságú szágibirtokos; triai keresked Zimmern a triai iparegyle

— Ó es. k. alsóbb rendű p lesbevételeen határozatával hermentesítési kelyeinek vég gyelemből és l hogy a pápi tí 1802-ik évi, va

említett napon mü gőzös 30 mézetészszel volt egy hata mf. hosszú é vont sodrony nyok sulya 10 ronyt legombo haladt a hajó, ban 12—14 fo ez a sodronyt a munka egész veli kilencz ór hogy a munka ezen öröm röv jások kíváncsi mülya elmetz örömmek miel oly dus angolt nyokat készíte 1851-ki sept. 28

De ezen n kei ama nagyo kívül létesített akaró emberi s

Tenger al mét vállalkozn lesben nyugot szereljenek fel távirás egy év

Sőt a suez készül, India Kelet-Asiából Ujra vona kában is.

1860-ik é véve) 20,000 n az éjszak mf. Németsz mf. Angliára z Oroszországra Olaszországra Svajczra 280 n szigetre 150 m

Töredéke

„A jó b —tartja egyik lág legrpraktik gyártmányai ta ták a világ el mányainak s v Csak nem van: hogy az belépve valam veti s szintoly sz bott ért meg n el csak egy fal sem dicsér — muló találekony rikai humbug-r

METZNI

czi a T a l a b é r séggel, hogy b vén, áruzzikkeit valódi tajtjpi séges cikkek k s pedig olesón,

*) Segédeszközök: Die Schule der Physik. Erfurt und Leipzig 1852. — Bécsi hivatalos lap 1860, 93—94—95. Das Buch der Erfindungen, Gewerbe und Industrien. Leipzig 1858.

ros szélén mégis ret-

szársasága a mult ta előadásait; Mol- éka s még kellem- vonzó erővel birta álté meg egészen a szükségét hozhatjuk helyeink nagyobb- czékben várnak ve- napról-napra na- yek mindenkit csak e szoritának — A még háromszor lép „Ezred leányá”-ban, vó vasárnap a „Szép t. Ohajtunk, hogy e felkes közönség mu- endég művészi játé-

ács közhírré teszi: szágos költségek fe- százalék határozata- lóval fog beszédetni. vetkező hirdetményt 1. october 12-ki hír-

virida ezen sikerének 339. jan. 31-én a de- ban egy villanyélet- kődésbe, melyről ö agának. Egy táviró k kombinációja egész vezetés eszközlésére

virida a villanydele- sikerült az a villany- gemmering eszméjén ás használatán alap-

nál a telep (batterie) állomáson homályos nek, a második állo- szított papirszalagon. t a nálunk behozott viridája Amerikában szabadalmanak szo- és Montreal közt atott. Ez jogi nem va. Dr. Gintl került a vegytani tív- gy ezek 1853-ban a t kísérleteknél Morse

ról a távirásnál végre

örzsölési villanyosság 228000 angol mfdre), a távirásnál Ame- ngt on és St.-Luo is Va l k e r által kintit, ége egy másodperc l-belől 4000 austriai vezető test vas volt, nagyobb, de vastag- mint az említett an- andani ezen nagy kit- sérlet dörzsölési vil- galván folyammal; s ak vezető sebessége

ezen rövid vázlatából lódott, s a tőkély mai ama bámulatos talál- eszmék, gondolatok a világ egyrészből apdesnek. De látható szerű találmánya lét- zök vagyon nemcsak ei e rövid vázlatban oknak is, kik a termé- lalaha lankadatlan bu-

zelése idomok nélkül lól az értékezést nem ovábbá, hogy Német- Amerika több termé- tlaníták. — Nem ta- zetes találmány hasz- ismeretes dolog: mily égnek gondolatunk s ennyire emeli ez az szor háritanak el ve- De a távirda még a nérséklí. Legyen erre l veszély esetén a 40 zottmánya rögtön ér- valljon melyik részén et a távirdával össze- y intézetben, az órák bizonyíték erre a bé-

atában legérdekesebb távirás. Leinom itt rö- zágok összekapcsolá- zott, mely 1850-ki aug- zetes munkát a vezető vezetésével kezdék; az

detményre, mely egy Londonban felállítandó es. kir. kiállítási bizottmányról, báró Rothschild Anthony es. k. főconsul elnöksége alatt tétett közhir- ré, ezennel köz tudomásra hozatik, hogy ezen bizott- mány Londonban, Onslow Crescent 6. szám alatt nyitá meg hivatalát. Melyhez es. k. osztály- főnök dr. Schwarz lovag és első biztoson kívül következő urak nevezettek ki bizottmányi tagokul: Dr. Arenstein József es. k. tanár; Burg Adám lovag es. k. kormány-tanácsos; Harpke Antal börze-tanácsos, az alsó-austriai kereskedelmi és iparkamara tagja; Se há ffer lovag, a londoni es. k. főconsulatus iroda-igazgatója; gr. Séchenyi Ödön jóságirtokos; gr. Waldstein János jóságirtokos; Wertheim Ferencz, az alsó-austriai kereskedelmi és iparkamara másod-elnöke; Zim m e r m a n n Károly kereskedő és az alsó-austriai iparegylet tagja.

— Ö es. és apostoli kir. felsége Magyarország alsóbb rendű papsága tized-kárpótlásának eszköz- lésbevitelére nézve f. hó 11-én kibocsátott legfelsőbb határozatával az 1853. marezius 2-kán kelt földte- hermentesítési legf. nyiltparancsa 21. és 22. cikkelyeinek végrehajtását elrendelvé, különös ke- gyelemből és kivételesen megengedni méltóztatott, hogy a papi tizedet illető ama tételek, melyek az 1802-ik évi, vagy ezt pótló későbbi hiteles összei-

említett napon, reggel 10 1/2 órakor a „Goliát” ezi- mü gőzös 30 tengerészszel s több hírneves ter- mézetészszel a partnál készen állott; a hajón volt egy hatalmas henger, melyre a 6 német mf. hosszú és 1/10” vastag guttaperchéval be- vont sodrony gombolítva volt. — A vezető sodro- nyok sulya 10,000 font. — A tengerészek a sodro- nyok legombolíták, s ez alatt óránkint 3—4 mfdet haladt a hajó, s a sodronyra minden 300’ távolság- ban 12—14 font ölomulyokat függesztettek, hogy ez a sodronyt a tenger fenekére buzza le. Így folyt a munka egész nap, kielégítő sikerrel. És már este- veli kilenez órakor a francia partokról táviratott, hogy a munka szerencsésen bevégeztetett. — De ezen öröm rövid ideig tartott; mert a francia ha- jósok kíváncsisága a vezető sodronyokat 24 óra mulva elmetasztette, és annyi remény, várakozás és örömmel mielőbb vége lön. De a vállalkozásban oly dus angolt ez sem reftentette vissza; új sodro- nyokat készítet, melyek 4 1/2” vastagok voltak, és 1851-ki sept. 28-ikán a közlekedés helyre voltállitva.

De ezen mozzanatok bizonyára csak előhírnö- kei ama nagyobb szerű dolgoknak, melyek kétségen kívül létesítetni fognak még a határt ismerni nem akaró emberi szellem által.

Tenger alatti távirádra angol gyárnokok is- mét vállalkoznak, hogy Milford-Havenből (Dél-Val- lesben nyugotra) Halifaxig a tenger alatt távirát szereljenek fel. Ezért 700,000 fontot stb kérnek s e távirda egy évi működését biztosítják.

Sőt a sueti tengerből kis szigetén is telegraph készült, India és Europa felé megy, és így Dél- és Kelet-Ásiából rövid idő alatt kapunk tudósítást.

Újra vonal készült Sziberián keresztül Ameri- kában is.

1860-ik év végén a földön (tenger alattit ki- véve) 20,000 mf. távirda vonul. Ebből az éjszak-amerikai szövets. államra esik 6670 mf. Németország, Gallicia, Magyarországra 3260 mf. Angliára 2630 mf. Franciaországra 2160 mf. Oroszországra 2200 mf. Keletindiára 1100 mf. Olaszországra 500 mf. Dél-Amerikára 320 mf. Svajczra 280 mf. Auszaliára 250 mf. Piraenei fél- szigetre 150 mf.

Horváth Zsigmond.

Töredékek egy tüzre vetett naplóból.

II.

A hirdetések Londonban.

„A jó bor ezégér nélkül is elkél” —tartja egyik közmondásunk. Am lássuk, hogy a vil- g legpraktikusabb nemzete az angol, a kinek gyártmányai tartósságuk s jóságuk által rég kivít- tak a világ elismerését, mily módon szerez gyárt- mányainak s vállalatainak közönséget s jó vásárt. Csak nem ellenmondásnak látszik s mégis úgy van: hogy azon angol kereskedő, kinek boltjába belépve valami árút kérsz s azt szóatanul elődbe veti s szintoly szóatanul teszi el, ha az általa megsza- bott ár meg nem adod, melyből ő soha sem enged el csak egy fahrdingot is s melyet soha egy szóval sem dicsér — gyártmányai hirdetésében oly bá- muló találekonyssággal jár el, a nélkül hogy az ame- rikai humbug-re vetemednék.

rásában a papi jövedelmeknek foglaltak, különb- ség nélkül conventios pénzben kifizetessenek.

— Az ismeretes bécsi sajtóperben az ítélet marc. 26-ikán hirdettetett ki, és Gross nyolcz- havi egyszerű börtönre, hetenkint egy böjt-nappal és ezer forint biztosíték-vesztésére; Falk hat hónapi börtönre, hetenkint egy böjt nappal s tudori rangjának elvesztésére; Z a n g tizennégy napi fog- házra és száz forintnyi biztosíték vesztésére; Mit- t i n g e r nyolcz napi, M i t t e r tizennégy napi, Chi- o l i e h háromhónapi börtönre ítéltettek.

— F. hó 18. és 19-ik közti éjjelen Beszterce- Bányán több másodperzig tartó földrengést érez- tek, melyet menydörgés forma földalatti moraj kö- vetet, a poharak, edények a szekrényeken össze- ütődtek s a falon függő kalitka is leesett. Itt ott könnyebb asztalok és székek is helyeikből elmoz- dultak.

— Palmerstonnál parlamenti tagokból egy kül- döttség jelent meg f. hó 21-kén, hogy a kormányt Irland és New-Fundland közt a tengerben újabb mélységi méretek megtételére bírja s figyelmeztesse a britt kormányval együtt működni és egyenlő mértékben viselni az elkészítendő új tengeralatti telegraf-sodrony költségeit. Ez alkalommal külön- fele sodronypróbat mutattak elő.

N y i l a t k o z a t. Midőn Reményi Edének

Ha a Themzén mén az utazó Londonba, mint ezt általában tanácsolják, akkor már messziről szem- betűnök azon óriás betűk, melyek a gyártulajdo- nosok neveit s a gyár minőségét hirdetik; a parti hajók oldalai telvék óriás falragaszokkal s sok helyt oszlopokra deszkatablák vannak emelve, melyek ismét telvék különböző színű, alaku hirdetésekkel. Még jól meg sem áll a hajó, már is számtalan egyén furakodik hozzád, kik tele nyomják a kezét a világ majd minden nyelvén irt jegyekkel, melyeken ang- ol, francia, német, olasz, spanyol stb. fogadók ajánlatnak; s a kiküldött kalauzok különféle nyel- ven próbálgatják eltalálni, milyen nemzetiségű az újon érkezett idegen, hogy azt fogadójukba esá- bitsák; — s csak akkor, ha már egyszer elszánta magát valamelyikkel menni, akkor kezdődik még az igazi harez, mely rendszeren az utazó hátrányára végződik, ki nem ritkán órája, tárczája stb. elvesz- tésével fizeti meg azon új tapasztalás megszerzését, hogy az idegen legjobban tesz, ha már előre elha- tározta magát, hogy hova fog szállni.

Miután a kiszállás rendszeren a „London bridge”-nél szokott történni, innen legközelebb az utazó épen a citybe ér s ennek is legfőbb utezá- jára a „Cheapside”-re, mely a 9 angol mér- föld hosszú „Oxford street”-nek egyik darabja, hol egyszerre bentálítja magát az angol pezsgő élet, a kereskedés mekkájában. A szögletek, hol ez egyenesen el nincs tiltva, telvék hirdetésekkel, melyek némelyike nem ritkán nagyobb egy □ ölnél, monstrosus tarka betűkkel toladkva az ember szemé elé, sokszor képekkel is illusztrálva. Egy láb- nyi üres tér egy percz alatt be van ragasztva. Kül- lönben az angol találekonyosság azon sem akad föl, ha, mint sokszor, el van tiltva a szögletek beragasz- tása, hanem odaállit egy szegény irlandit, ki egy rudon egy lobogó alaku táblát tart s arra ragasztja hirdetését. Egy újonan építendő házhoz levert osz- lop egy percz alatt tele van ragasztva hirdetések- kel, úgy hogy utóljára félre sem kívánsz nézni, hogy a hirdetések látásától megmenekedjél. De azért koránt sem higye ám senki, hogy ily uton már meg- menekedett a hirdetések látásától s olvasásától. Épen nem. Minden utcaszegleten, három négy kisebb hirdetést nyomnak a kezébe, s ha azoktól elvetés által meg nem szabadulsz, el lehetsz rá ké- szülve, hogy pár percz alatt annyi lesz nálad, hogy nem tudod hova tenni. Ha utóvégre rá jössz az igá- zira s kezdet zsebedbe téve vágatsz el a téged minden lépten nyomon hirdetésekkel kinalóktól, azért még ne örvendj, hisz ismét hirdetésekkel látsz, csak hogy szüntelen és más módon s alakban igyekszik szemed elé kerülni, s figyelmedet magára vonni. Oh azok a felragasztott, vagy egy helyen álló hirdetések épen nem veszélyesek; de a sétálók, — már ezektől nehezebb szabadulni. Sétáló hir- detések. Igen bizony. Szegény irlandi emberek, nap- jára egy schillingért (50 krajczár) fogadva elői- hátul egy földig érő táblát czipelve, melyek közül épen csak a feje s lába látszik ki, toladoknak min- den lépten-nyomon elődbe, a nélkül, hogy a hely kü- lönséget tenne, legyen az utca, park, színház vagy templom előtti tér, mindenütt, hol csak nép van, a sétáló hirdetés mindenütt fölkeres s olvasható rajta a különfénelkülönfélebb hirdetése- ket. Ha ezt is megszoktad s nem nézed, akkor jön

„Eredeti magyar népdalok és csárdások” című 3 fizetes zongora-szerzeményeit a kitűzött határidő lejártával a t. előfizetőknek pontosan megküldendem: egyszersmind tisztelettel kijelentem, hogy fentebbi művekre megrendeléseket 2 frtjával april 15-ig még folyvást elfogadok; azontul azonban a bolti ár (3 ft) álland be. Kelt Pesten, 1862. martius 24-én.

Reményi Károly, régi posta utca, 2-ik szám.

VÁSÁRI TUDÓSÍTÁS.

Eger, mart. 29. A lefolyt héten élénk hetivásáraink voltak különösen a pénteki; és ezen körülmény okozá, hogy a kereset- tebb terményezikkek ára némileg alább szállott; kelt pedig: a tisztabuza 8 fr 20 kr — 8 fr, kétszeres 7 fr, rozs 6 fr 20 kr — 6 fr 40 kr, árpa 4 fr — 4 fr 40 kr, zab 2 fr 80 kr — 3 fr, kuko- ricsa 5 fr — 5 fr 20 kron köblönkint, — burgonya egy köblös zsákkal 1 fr 80 kron, — a szinliszt 14, zsemlyelisz 10, kenyér- liszt 8, dercelisz 6, borsó 10, lenese 10, bab 5, köleskása 10, búzadara 14, árpakása 16, disznósír 60, marhazsír (vaj) 70 kron itezénkint, — köttelen széna fuvarral együtt 1 fron má- zánkint, zsupszalma 100 fontos 60 kron, — sertéshús 24 és szá- lonna 40 kron fontonkint. —

Miskolcz, mart. 26. Középárak: thuza 8 frt, kétszeres 6 frt 80 kr, rozs 6 frt 40 kr, árpa 4 frt, zab 2 frt 40 kr, tengeri 5 frt, köleskása 12 frt, bab 8 frt — köblönkint.

más, a ki a két vállán ülő rudacsán tartja a táblát ismét hirdetésekkel. Majd később mesziről tarka- barka embereket látsz, s te még magad futsz utána megnézni: vajjon mi lehet az, s ime lépre kerültél, mert az nem más, mint egy magos kalapos s nagy, széles kauesuk köpenybe öltöztetett ember a csiz- májától kalapja tetejéig beragasztva — hirdeté- sekkel. Már ekkor nem boszankodol, hanem inkább nevetni vágysz. Többé nem is nézsz magad elé, ha- nem inkább türe azon oldalboxokat, miket a melet- ted elsietőktől kapsz, a szekérutra nézsz, hogy ott a szekerek közt, nem látsz hirdetések. Csalódás. Min- den szekéroltal telve a tulajdonos nevével sipara minémiségével. Ezt is megszokod, hanem későbben látsz egyes hambár alaku, négy apró kereken egy ló által vontatott nagy faalkotmányt, melynek ol- dalai telvék hirdetésekkel. Utóbb ezeket is meg- szokod, mert hisz ezek hallgatnak, s csak akkor látod ha véletlenül szemed elé kerülnek. Hanem legve- szélyesebbek a járókelő s hozzá még vékony, vas- tag hangon kiabáló, éneklő, esengető, kerepelő s Isten tudja még mi hangon nem szóló hirdetések.

Van egy még praktikusabb neme az angol hir- detéseknek. Láttam irlandi szegény 8—12 éves fiúkat a legszeb s legújabb de valamennyi más alakú s színű ruhába öltöztetve; 8—10 egymás után járja be London legnépesebb utazát, egy em- bertől vezetettve, ki ez élő divatképekre mutogatva hirdeti, hogy ily ruhák kaphatók ennél s ennél a szabónál. Ara oda van ragasztva mindenki fiúnak a hátára. Majd a bockok körül daloló s dühöngző embereket látsz rhumos paraczkkal kezükben, kik torkuk szakadtából kiabálják, hogy az a jó rhum, melyből ő még csak egy fél palaczkkal ivott s még is oly jó kedve van már — itt és itt kapható eny- nyi és emnyi áron.

Csaknem hihetetlen az a költség, mennyit az angolok hirdetésekért kiadnak, de a mit aztán ka- natostól bevesznek; s valóban bámulandó azon ta- lálekonyosság, melylyel árúiknak jó vásárt esínálnak. Így vannak kereskedők, kik midőn fris thea-száll- itmányt kapnak, egy mázsát arra szánnak, hogy 1—2 latnyi theat papirba takarnak s azt minden jobb kinézési embernek, ki bemén a boltba s va- lamit vesz, vagy egyenesen theat kér, adnak belőle ingyen, hogy mindjárt meg is próbálhassák az áru minőségét. A kereskedő czége, a thea, rhum stb. ára a thea takaróra van nyomva. Nagyobb szerű társasági vállalatok, újonan megjelenendő újsá- gok, egész bohóc meneteket rendeznek, vagy kü- lönféle figurák s találmányok által tudatják a né- zökkel a vállalatot.

Nem czéлом az angol hirdetésekéről bővebben írni, mert ezerféle nemei s alakjairól egész könyvet lehetne írni, s egyedül azoknak tanulmányozására sokkal több időt kellene fordítani, mint a mit én összesen Angolhonban töltöttem; — csak egyszé- rűen azt akarom mondani, hogy bár „a jó maga magát dicséri,” mint a magyar mondja, nem árt néha-néha a jó dolgok ajánlására is egy kissé több figyelmet fordítani, mert az is igaz, hogy néma a gyerekeknek az anyja sem érti szavát.”

Kormos Béla.

HIRDETÉSEK.

Végképi eladás.

METZNER, A. dohányárus (a széchenyiut- czai Talabérféle házban) tudatja a t. közön- séggel, hogy bolthelyiségét változtatni kényszerült- vén, árucikkeit, u. m. mindennemű **pipa**, ezek közt **valódi tajtpipák**, s egyéb a dohányzóknak szük- séges cikkek készletét végképi eladásra boesajtja s pedig olcsón, a vételáron alól. Ennél fogva tisz-

telettel felszólítja mindazokat, kik e nemű árukhoz olesón jutni ohajtának, hogy kereskedését a jövő aprilhó közepéig fölkeresni sziveskedjenek.

Hirdetmény.

Nagy-Rhében Gyöngyös mellett Vay Gyula urnál nagymennyiségben tiltetésre alkalmas sima rajnai Rizling és ármelléki bakator vesszők 1000-e 3 frton o. é. kaphatók.

Hirdetmény.

Kereskedésben rövideden egy **tanonczí állomás ürl meg**, ohajtának azt egy legalább 4 gymnásiumi osztályt jól végzett ifjuval betölteni. Bővebben értekezhetni nálam.

VIOLET OTTÓ,

könyv-, szépmű- és hangjegyekereskedő.

